

اللَّهُمَّ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

گفتار اول:

استغفار، مقدمه توبه

خطبه اول نماز جمعہ ۱۳۶۷/۲/۲۳

(۲۶ رمضان المبارک ۱۴۰۸)

اشاره

این سخنرانی، خطبهٔ اولِ نمازِ جمعهٔ روزِ قدس سال ۱۳۶۷ است که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، در دوران ریاست جمهوری ایراد کرده‌اند. معظّم‌له بحث استغفار را مبتنی بر آیات و روایات، به‌عنوان بحثی متناسب با ماه مبارک رمضان باز می‌کنند؛ گرچه مطالبی که می‌فرمایند، مختص ماه مبارک نیست و محدود به این زمان نمی‌شود. از آنجا که این بیانات در قالب خطبهٔ نمازِ جمعه ایراد شده، مخاطب آن، همهٔ اقشار مردم، با سنین و سطح معلومات مختلف هستند. ویژگی بارزی که این سخنرانی را از سایر مطالب موجود در این مبحث متمایز می‌کند، نگاه اجتماعی معظّم‌له به موضوعاتِ به‌ظاهر شخصی و اخلاقی، مانند استغفار است که در این گفتار در بخش‌های «تأثیرات اجتماعی استغفار» و «تأثیرات اجتماعی گناهان» انعکاس یافته است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَهْدِيهِ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ
 وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنُصَلِّي عَلَى حَبِيبِهِ وَنَجِيبِهِ وَخَيْرَتِهِ فِي خَلْقِهِ، حَافِظِ سِرِّهِ
 وَمُبَلِّغِ رِسَالَاتِهِ، بَشِيرِ رَحْمَتِهِ وَنَذِيرِ نِقْمَتِهِ، سَيِّدِنَا وَنَبِينَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَ
 عَلَى آلِهِ الْأَطْيَبِينَ الْأَطْهَرِينَ الْمُتَنَجِّبِينَ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ الْمَعْصُومِينَ، سَيِّمًا
 بِقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ وَصَلِّ عَلَى أُمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَحُمَاةِ الْمُسْتَضْعَفِينَ وَ
 هُدَاةِ الْمُؤْمِنِينَ. قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي كِتَابِهِ: «قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى
 أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا»^۲

همه برادران و خواهران نمازگزار را دعوت می‌کنم، به ذکر الهی و رعایت
 تقوا و توجه به خدا و استغفار و توبه و دعا و پشیمانی از بدی‌ها و اقبال به
 نیکی‌ها و اعمالِ برّ.

۱. حدیث شماره ۴

۲. سوره مبارکه زمر/ آیه ۵۳، «بگو ای بندگانی من که بر خویشتان زیاده‌روی روا داشته‌اید، از رحمت خدا
 نومید مشوید. یقیناً خدا همه گناهان را می‌آمرزد.»

ماه مبارک رمضان، فرصتی برای استغفار

در این جمعه آخر ماه رمضان، که یکی از فرصت‌های مغتنم نمازگزاران مؤمن و بیداردل است، مایلم یک بحثی متناسب با ماه مبارک رمضان را به صورت مختصر و برای تذکر نفس خودم و شما عزیزان مطرح کنم، و آن بحث استغفار است.

یکی از فرصت‌ها برای استغفار، ماه رمضان است و ماه رمضان رو به تمام شدن است؛ اگر این چند روز باقی مانده هم بگذرد و ما نتوانسته باشیم برای گناهان خود و خطاهایمان، مغفرت و رحمت الهی را جلب کنیم، یقیناً دچار خسران شدیم، ضرر کردیم. و زیانکار حقیقی آن کسی است که در این ماه از رحمت خدا محروم بماند. و یکی از راه‌های جلب رحمت الهی، استغفار است.

اگر ماه رمضان بگذرد و ما نتوانیم برای گناهان خود، مغفرت الهی را جلب کنیم، یقیناً ضرر کردیم.

استغفار یعنی از خدای متعال طلب بخشش کردن و مغفرت او را خواستن. این در قرآن، در آیات متعددی مورد تأکید قرار گرفته است. از ما خواسته شده است، که برای گناهانمان توبه کنیم. هیچ کس هم نیست که گناه نداشته باشد. البته گناه ما مردم معمولی، با گناه اولیا و مقربان فرق می‌کند. امیرالمؤمنین هم استغفار می‌کند، اما استغفار او از آن نوع کارهایی که ما می‌کنیم نیست، از چیز دیگری استغفار می‌کند. ما مردم که در زندگی شخصی‌مان و در زندگی اجتماعی‌مان، اشتباهات داریم، تخلفات داریم، گناه‌ها و جرأت ورزیدن‌های بر خدا داریم، باید استغفار کنیم. و یک تذکر کوتاه چند دقیقه‌ای، در این خطبه من راجع به این مسئله عرض می‌کنم.

استغفار یعنی از خدای متعال طلب بخشش کردن و مغفرت او را خواستن.

هیچ کس نیست که گناه نداشته باشد.

استغفار در آیات و روایات

بخش مهمی از دعاهای
رسیده از ائمه معصومین،
استغفار است.

دعای شریف کمیل که از
بهترین دعاهاست، از اول
تا به آخر استغفار است.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي
تَهْتِكُ الْعِصْمَ

اولاً بخش مهمی از دعاهایی که ما از ائمه معصومین دریافت کرده‌ایم، استغفار است؛ این اهمیت استغفار را نشان می‌دهد. همین دعای شریف کمیل که شب‌های جمعه می‌خوانید و یکی از بهترین دعاهاست که از ائمه علیهم‌السلام وارد شده، وقتی نگاه می‌کنید از اول تا به آخر استغفار است، طلب بخشش و طلب مغفرت است؛ با زبان‌های گوناگون. در اول دعا، خدا را قسم می‌دهید به ده چیز. به رحمت او، به قوت او، به جبروت او، به عزت او، به نور او، به ده صفت از صفات ربوبی، خدا را قسم می‌دهید، با آن تضرع و با آن لحن بسیار لطیف که مخصوص امام علیه‌السلام است. بعد از اینکه این ده قسم را می‌دهید، پنج نوع گناه را از خدا می‌خواهید که بر شما ببخشد. «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصْمَ» گناهی که پرده‌های عصمت انسان را پاره می‌کند. گناهایی که نعمت‌ها را عوض می‌کند. نعمتی را خدا به انسان داده، بعضی از گناه‌ها هست که موجب می‌شود این نعمت عوض بشود. گناهایی که موجب می‌شود بلا نازل بشود، گناهایی که موجب می‌شود که دعای انسان مستجاب نشود.

ببینید چقدر خطا و تخلف، ممکن است داشته باشیم که یک‌چنین آثار خطرناک و زیان‌باری را برای ما بیاورد. خب، ما اینها را باید از خدای متعال درخواست کنیم، که بر ما ببخشد. همچنین دعای ابی‌حمزه ثمالی و دعاهای فراوان دیگر، وقتی نگاه می‌کنید می‌بینید بخش عمده‌ای از این دعاها طلب مغفرت از پروردگار است.

در قرآن کریم من یک نگاه اجمالی کردم، دیدم که در کلمات بسیاری

از پیغمبران به قوم خودشان، این جمله هست که «وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ» استغفار کنید تا این استغفار و این طلب مغفرت، راه را برای سعادت شما باز کند. قدم اول، استغفار است. استغفار موجب می‌شود که انسان بتواند توبه کند، چون توبه فقط طلب مغفرت نیست؛ توبه برگشتن از راه خطاست. قدم اول این برگشتن، این است که انسان از خداوند طلب مغفرت کند.

بسیاری از پیغمبران به قومشان فرموده‌اند: «وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ»

قدم اول، استغفار است. استغفار موجب می‌شود که انسان بتواند توبه کند.

تأثیرات اجتماعی استغفار

استغفار بنا بر آنچه که در آیات قرآن، همین‌طور بعضی از روایات، وارد شده و بنده دیده‌ام، موجب می‌شود که مشکلات زندگی انسان و جوامع باز بشود. اگر یک جامعه‌ای به گناهان خودشان توجه کنند، غافل نشوند از گناهان و خطاهایی که انجام می‌دهند، و در صدد بریبایند که این گناهان را جبران کنند و از خدای متعال طلب مغفرت کنند، برکات الهی بر این جامعه سرازیر خواهد شد، که در آیات متعددی این هست؛ در سوره هود در دو، سه آیه، در سوره نوح و در آیات متعدد دیگر. «وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا»^۱ استغفار کنید، به خدا برگردید، تا خدا از زندگی شما بهره مطلوب و نیک را به شما ببخشد. یا در یک آیه دیگر «وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ»^۲ برکات آسمانی بر شما نازل بشود بر اثر استغفار و شما از آنچه هستید، به برکت استغفار قوی‌تر بشوید. یا در آیه دیگر «فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا

بنا بر آیات و روایات، استغفار موجب نزول برکات الهی بر جامعه می‌شود.

نزول برکات آسمانی برای قومی که استغفار می‌کنند، در آیات سوره هود و نوح

۱. سوره مبارکه هود/ آیه ۳

۲. سوره مبارکه هود/ آیه ۵۲

گفتار اول: استغفار، مقدمه توبه ■ ۱۳

رَبِّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا * يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا * وَ يُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ
بَنِينَ وَ يُجْعَلْ لَكُمْ جَنَاتٍ وَ يُجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا^۱ باز از گفتار نوح به قوم خود.

تأثیرات اجتماعی گناهان

گناهان موجب می‌شود
که یک جامعه به ذلت و
تباهی کشیده شود.

درمقابل، گناهان موجب می‌شود که زندگی اجتماعی اجتماعات تباه بشود. خیلی از جوامع در رفاه و آسایش و قدرت و عزت به سر می‌بردند؛ گناه آنها را به ذلت کشاند، آنها را از امکاناتی که خدا در اختیارشان گذاشته بود محروم کرد. در آیات متعددی باز در قرآن این معنا هست که «فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ»^۲ خدا به خاطر گناه، جامعه‌ای را گرفت، آنها را دچار عذاب و ندمت کرد. این یک معرفت قطعی از معارف اسلامی است. اگر ما به این نکته از دین توجه نداشته باشیم، کار ما زار است. باید بدانیم که وقتی بشر به خاطر غفلت، به خاطر شهوت، به خاطر کج‌فهمی، دچار گناه و اشتباه و خطا می‌شود و چوب خطاها را لامحاله^۳ خواهد خورد، تنها راه علاجی که دارد این است که توجه کند، خطای خودش را پیدا کند و به خدای متعال از آن خطا بازگشت و انابه^۴ کند، و از خدا طلب مغفرت کند، و خود طلب مغفرت موجب آگاهی است.

وقتی به ما می‌گویند که باید ذکر استغفار را همیشه بگویید، معنایش چیست؟

۱. سوره مبارکه نوح/ آیات ۱۰ تا ۱۲، «و گفتم از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او همواره آمرزنده است. * بر شما از آسمان باران پی‌درپی فرستد. * و شما را به اموال و پسران، یاری کند، و برایتان باغ‌ها قرار دهد و نهرها برای شما پدید آورد.»

۲. سوره مبارکه آل عمران/ آیه ۱۱، سوره مبارکه انفال/ آیه ۵۲، سوره مبارکه غافر/ آیه ۲۱

۳. ناگزیر، به ناچار

۴. (نوب) بازگشت به سوی خدا با توبه و اخلاص در عمل

این معنایش این است که ما دائماً در معرض لغزش و گناهیم. اگر گناهی نباشد، استغفار چرا؟ وقتی می‌گویند هر روزی فلان تعداد طلب مغفرت کنید از خدا، معنایش این است که شما هر روزی در معرض این تعداد یا بیشتر گناهید؛ حقیقتش هم همین است، ما در معرض گناهان هستیم.

همیشه باید ذکر استغفار بگوییم؛ چون دائماً در معرض گناهیم.

آن چیزی که دردناک است برای یک ملت، این است که گناه او موجب بشود که لطف الهی و نظر رحمت خدا از او برگردد. اینجا مسئله، مسئله یک شخص نیست. البته یک انسان، با گناه خودش را روسیاه می‌کند، دچار خسران می‌کند؛ مسئله، مسئله یک شخص است. که البته مسئله یک شخص هم چیز کمی نیست، خیلی مهم است. همه تلاش‌های انسان برای عاقبت‌بخیری است، برای سعادت است؛ اگر از دست رفت، هیچ خسروانی از این بالاتر نیست.

گناه شخصی مهم است؛ اما مهم‌تر از آن، گناه یک جامعه است.

اما یک وقت، مسئله از این هم مهم‌تر است. به خاطر غفلت، به خاطر گناه، به خاطر غرور، به خاطر بی‌توجهی، گاهی افراد یک جامعه‌ای موجب می‌شوند که نظر لطف و رحمت پروردگار از آن جامعه برگردد. و این چیزی است که در تاریخ هم اتفاق افتاده؛ در آیات قرآن هم از آن نشانه هست، که کسانی به خاطر گناهشان، جامعه‌ای را روسیاه و بدبخت کردند. در روایات هم هست، که حالا اگر بخواهیم وارد این بحث بشویم و نمونه‌هایش را من ذکر کنم - که الان بسیاری‌اش هم یادمان است - یک بحث طولانی خواهد شد و مناسب خطبه نماز جمعه نیست. به خصوص امروز که شما راهپیمایی هم کردید، خسته هستید. اما واقعاً باید برای مردم شرح داده بشود، گویندگان دینی، علما، خطبا، در ایام ماه رمضان و غیر ماه

در آیات و روایات آمده که کسانی به خاطر گناهشان، جامعه‌ای را بدبخت کردند.

رمضان، برای مردم تفهیم کنند که غفلت از گناهایی که انجام می‌دهیم، چه خسارت‌های بزرگی دارد و چگونه ممکن است سرنوشت یک ملت را برگرداند. و بدترین گناه‌ها، آن گناهی است که ضرر و زیان او، فقط به خود انسان برنگردد.

بدترین گناه‌ها، آن گناهی است که ضرر آن فقط به خود انسان برنگردد.

اثر مضاعف گناه، در جامعهٔ اسلامی

و من می‌خواهم تذکر بدهم به شما برادران و خواهران عزیز و به همهٔ ملت ایران و به خصوص به آن کسانی که در میان این ملت بزرگ، مسئولیت‌های اجتماعی کوچک و بزرگ دارند، که توجه کنیم که نعمت و رحمت و عطاوت الهی بر این ملت - که حقیقتاً یک معجزهٔ بزرگ تاریخی بود، که اتفاق افتاد - این در صورتی ادامه پیدا خواهد کرد که ما از خطاها و گناهان خودمان از خدای متعال پوزش بخواهیم و به آنها ادامه ندهیم. «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَغْيِرُ النَّعْمَ»^۱ اگر آن نعمتی که با گناه من و امثال من، تغییر پیدا می‌کند، نعمت عزت و عظمت و پیروزی و نصرت مسلمین باشد، این خیلی خسارت است.

تذکر به ملت ایران: نعمت داده شده به ایران، در صورت استغفار از گناهان ادامه پیدا می‌کند.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَغْيِرُ النَّعْمَ

غیبت، زمانی که جامعه احتیاج به محبت و همدلی دارد، گناه بزرگ‌تری است.

بعضی از گناهان در بعضی از موقعیت‌ها، تأثیرات زیان‌بارتری دارد. غیبت همیشه بد است؛ اما در آن زمانی که جامعه احتیاج به محبت و رأفت و همدلی و وحدت و همگامی دارد، غیبت گناه بزرگ‌تری است؛ چون دل‌ها را از هم دور می‌کند. تهمت گناه بزرگی است؛ اما آن روزی که جامعه احتیاج دارد که نسبت به ارزش‌های متبلور و مجسم در چهرهٔ افراد جامعه دل ببندد

۱. حدیث شماره ۵، «خدایا! بیامرز برایم گناهایی را که نعمت‌ها را تغییر می‌دهد».

و از آنها ترویج بکند و تلاش کند برای اینکه گناه در جامعه ریشه کن بشود، تهمت، که به رخ کشاننده ارزش‌های منفی و صفات منفی و مردود از نظر اسلام است، گناه بزرگ‌تری است، گناه مضاعف است. دروغ‌گویی همیشه گناه بزرگی است؛ اما آن روزی که جامعه احتیاج دارد به اینکه لب حقیقت را درک کند و آگاهی مردم برای سرنوشت این مردم، اهمیت تعیین‌کننده و سازنده‌ای دارد، دروغ که گناهی به‌معنای تغییردهنده حقیقت است و شاید یکی از بزرگ‌ترین گناهان است به همین جهت، گناه مضاعف و بزرگ‌تری است. کم‌کاری، بدکاری در یک جامعه همیشه بد است؛ اما آن وقتی که مردم به خدمات آحاد جامعه احتیاج دارند، به خدمات کاسب، به خدمات کارگر، به خدمات روحانی، به خدمات نظامی، به خدمات علمی اساتید، دانشجویان، به خدمات روستاییان، همه به خدمات یکدیگر احتیاج دارند و جامعه باید سرتاپا کار و تلاش باشد تا بتواند خودش را از این پیچ مهم عبور بدهد، آنجا بیکاری و کم‌کاری و کسالت از کار و در رفتن از زیر کار، گناه بزرگ‌تری است، گناه مضاعفی است. ظلم کردن به افراد، حق مالی آنها را، حق عرضی آنها را، حق اجتماعی آنها را ندیده گرفتن و باطل کردن، همیشه گناه است؛ اما آن وقتی که جامعه اسلامی علم عدل قرآنی را بر سر دست گرفته و می‌خواهد به دنیا الگو بدهد، از آنچه که در قرآن و در اسلام هست، اگر آن روز ظلم انجام بگیرد، چه در حیطة قضاوت و دادگستری‌ها، چه در حیطة اداری، چه در روابط معمولی افراد جامعه باهم - دو تا همسایه، دو تا همکار، دو تا رفیق به هم ظلم کنند، به هم بد بگویند، حق یکدیگر را ضایع کنند - این همیشه

تهمت، زمانی که جامعه احتیاج به ترویج ارزش‌ها دارد، گناه بزرگ‌تری است.

دروغ‌گویی، زمانی که جامعه احتیاج به درک حقیقت دارد، گناه بزرگ‌تری است.

کم‌کاری، زمانی که جامعه احتیاج به خدمات مردم دارد، گناه بزرگ‌تری است.

ظلم، وقتی جامعه اسلامی می‌خواهد نمونه عدل امام علی^(ع) باشد، گناه بزرگ‌تری است.

بد است؛ اما آن وقتی که ما می‌خواهیم، با جامعه خودمان نمونه عدل علی^(ع) را نشان بدهیم، این گناه بزرگ‌تری است، این ظلم مضاعفی است. جایز نیست که مطلقاً جامعه اغماض کند از چنین گناهی.

حالا کی می‌تواند بگوید که ماها مبرای از این گناه‌ها هستیم؟ کی می‌تواند بگوید که ما آلوده به دروغ و غیبت و تهمت و کم‌کاری و زورگویی و ظلم و تجاوز به حقوق نیستیم؟ البته من که یک مسئول در مملکت و طبق قانون اساسی یک مسئولیت مهمی بر دوش من است، اگر مرتکب این کارهایی که گفتم، شدم؛ سنگینی او، ضرر او، گناه او بیشتر است به مراتب از یک آدم معمولی. اگر من مرتکب یک چنین تخلفاتی بشوم، روسیاه‌تر از شما هستم. اما همه مردم همین‌جورند، کارشان امروز و گناهشان امروز تأثیرات خطرناک‌تری دارد، نسبت به آن وضعی که جامعه اسلامی‌ای نباشد، این وحدت لازم نباشد، این الگوگیری برای اسلام نباشد.

ضرر گناه کسی که مسئولیت مهم‌تری در جامعه اسلامی دارد، بیشتر است.

استغفار، وسیله امان از عذاب الهی

حساس باشیم درمقابل گناه؛ برادران، خواهران؛ از گناه غفلت نکنیم، از گناه خود غفلت نکنیم و به گناه دیگران توجه کنیم. بزرگ‌ترین کار ما و درس ما امروز این است. ما برای حضور در میدان جهاد هم، احتیاج به این توجه و حساسیت داریم. اگر این نباشد، در میدان جهاد هم ما شکست خواهیم خورد. اگر این نباشد، دل و جرأت برخورد با دشمنان به‌ظاهر قدرتمند اسلام را هم نخواهیم داشت. اگر این روحیه وجود نداشته باشد، ادامه حیات اسلامی غیرممکن خواهد شد. این روحیه، یعنی همان حساس بودن

اگر روحیه حساسیت درمقابل گناه نباشد، ادامه حیات اسلامی جامعه غیرممکن است.

درمقابل این گناهانی که از خود ما سر می‌زند و توجه کردن به اینکه این کاری که من کردم، این حرفی که من زدم، این خلاف بود، ظلم بود، تعدی به یک مسلمان بود، یا تجاوز از حدود الهی بود.

نفس این توجه، این حساسیت، در عرف اسلامی اسمش تقواست. توجه کردن، حساسیت داشتن و بر اثر این حساسیت، اجتناب کردن، پرهیز کردن، این همان تقواست. ببینید هر هفته جامعه اسلامی از طرف امامان جمعه، باید امر به تقوا بشود؛ این قدر این روحیه مهم است برای جامعه اسلامی؛ برای خاطر آثارش است. چون داشتن و نداشتن تقوا در جامعه تأثیر تعیین کننده دارد. اگر تقوا در جامعه وجود نداشته باشد و مردم به تدریج مایه تقوایی‌شان رقیق بشود و از بین برود، ادامه حیات اسلامی ممکن نیست، این قدر مهم است. و اگر ما روح استغفار را در خودمان زنده کنیم، تا حدود زیادی جبران خواهد شد؛ طلب مغفرت کردن.

یک روایتی را بخوانم و عرایضم را تمام کنم. در نهج البلاغه است از قول امیرالمؤمنین علیه الصلوٰة والسلام که فرموده است: «كَانَ فِي الْأَرْضِ أَمَانَانِ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ»^۱ در زمین دو وسیله امان از عذاب خدا، خدای متعال برای مردم قرار داده بود. «وَقَدْ رُفِعَ أَحَدُهُمَا فَدُونَكُمْ الْأَخْرَ فْتَمَسَّكُوا بِهِ» یکی از این دو امان، از دست مردم رفت - امیرالمؤمنین می‌فرماید - مواظب آن دیگری باشید، آن را از دست ندهید و به آن تمسک کنید. «أَمَّا الْأَمَانُ الَّذِي رُفِعَ فَهُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ» آن وسیله امنیت و امانی که تا بود، عذاب خدا بر مردم نازل نمی‌شد و از دست مردم رفت، او وجود مقدس

حساسیت نسبت به گناه و پرهیز از گناه بر اثر آن حساسیت، همان تقواست.

داشتن و نداشتن تقوا، در ادامه حیات اسلامی جامعه، تأثیر تعیین کننده دارد.

امانان من عذاب الله؛ وجود مبارک پیغمبر و استغفار.

گفتار اول: استغفار، مقدمه توبه ■ ۱۹

پیغمبر بود. آنچه که باقی مانده «وَأَمَّا الْإِمَانُ الْبَاقِي فَلَا اسْتِغْفَارَ» آنی که باقی است، استغفار است. بعد امیرالمؤمنین به این آیه تمسک فرمودند که «قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ»^۱ خدا امت تو را، ای پیغمبر، عذاب نخواهد کرد تا وقتی که تو در میان آنها هستی، و همچنین آنها را عذاب نخواهد کرد، تا وقتی که آنها استغفار را دارند و استغفار می‌کنند.

جوامع اسلامی، استغفار نکردند و به عذاب‌های بزرگ گرفتار شدند.

جوامع اسلامی در دوران‌هایی استغفار نکردند و به عذاب‌های بزرگ گرفتار شدند. متوجه گناهانمان نشدیم ما ملت اسلام، در ایران، در سرزمین‌های فراوان دیگر اسلامی؛ دچار ذلت، ضعف، تسلط بیگانگان، غارت اموال و عقب‌افتادگی از کاروان بشری شدیم، بر اثر گناهایی بود که به آن توجه نکردیم و از آن استغفار نکردیم.

فقط به زبان گفتن «استغفرالله» کافی نیست.

امروز باید این وسیله امان را ما برای خودمان حفظ کنیم. و فقط به زبان گفتن «استغفرالله» کافی نیست. «استغفرالله» یعنی من از خدا طلب بخشش می‌کنم، «و اتوب الیه» یعنی به او برمی‌گردم؛ باید برگردیم. اساسی‌ترین شرط، همین است که گفتم: متوجه گناهایی که سر می‌زند باشیم. ما اشکال کارمان این است، غافل می‌شویم از گناهایی که از ما سر می‌زند. گاهی کسی یک گناهی را انجام می‌دهد، خیال می‌کند ثواب می‌کند. به انگیزه روحیه انقلابی یک حرکتی انجام می‌دهد که ضد اسلام است و ضد انقلاب است. به بهانه تمسک به اسلام و قرآن کاری می‌کند، حرفی می‌زند، که ضد اسلام و قرآن است. باید توجه داشت. هوشیارانه

اساسی‌ترین شرط برای حفظ استغفار، توجه و عدم غفلت از گناهان است.

گاهی کسی یک گناهی را انجام می‌دهد، خیال می‌کند ثواب می‌کند.

نگویید نمی‌توانیم بفهمیم؛
وجدان انسان خوب می‌فهمد
کدام کار خلاف است.

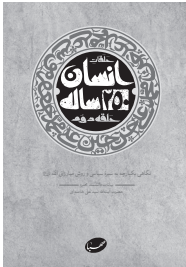
باید متوجه اعمال خود بود. و نگویید نمی‌توانیم بفهمیم. نه‌خیر؛ وجدان انسان خوب می‌فهمد که کدام حرف، کدام حرکت خلاف است و کدام طبق «ما أَنْزَلَ اللَّهُ». از خدای متعال مسئله می‌کنم که ما را موفق به استغفار کند.

پروردگارا! به حق محمد و آل محمد، تو را سوگند می‌دهیم، در این چند روز باقی‌مانده از ماه رمضان، ما را توفیق توبه و استغفار عنایت کن.
پروردگارا! ما را متوجه به گناهان خودمان بکن.
پروردگارا! به محمد و آل محمد، ما را به گناهانمان مگیر.
پروردگارا! این گفته‌ها و نصایح را در گوینده و شنونده مؤثر بگردان.

سیر مطالعاتی صحبنا

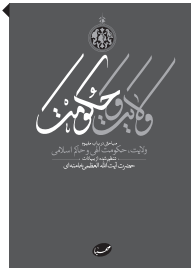
نقش آفرینی جوانان مؤمن انقلابی در راه تحقق تمدن نوین اسلامی، مستلزم شناخت درست از مبانی فکری انقلاب اسلامی است. برای تحصیل این شناخت، صهبا علاقه‌مندان به تلاش برای تحقق این آینده روشن را به مطالعه چهار کتاب مبنایی از بین محصولات خود دعوت می‌کند؛ به ترتیب کتاب‌های «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن»، «حلقه دوم انسان ۲۵۰ ساله»، «ولایت و حکومت»، «عهد مشترک».

نخستین کتاب به تصریح حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، تلاشی بوده برای تبیین پایه‌های فکری یک نظام اسلامی، با استمداد از آیات قرآن کریم. این کتاب مجموعه ۲۸ جلسه سخنرانی معظّم له در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۵۳ شمسی در مسجد امام حسن مجتبی مشهد مقدس است.

کتاب دوم، بیان و تحلیلی است نو و بدیع از نقش آفرینی ائمه اطهار در حفظ و حراست معارف اسلامی و گام برداشتن در مسیر تحقق حکومت اسلامی در دوران ۲۵۰ ساله امامت ائمه معصومین، تا قبل از آغاز غیبت صغری.

در سومین کتاب، با تکیه بر مبانی بیان شده در دو کتاب قبل، از ضرورت تشکیل حکومت اسلامی، شاخصه‌های حکومت الهی و کارگزاران آن، و مباحث پیش رو در شکل‌گیری حکومت اسلامی در عصر غیبت سخن به میان آمده است.

و کتاب چهارم، با محوریت پیام بسیار مهم مقام معظّم رهبری به مردم در اولین سالگرد رحلت امام خمینی، مروری دارد بر خصوصیات، مواجهات و مقاصد انقلاب اسلامی. این کتاب زمینه‌ساز فهم بهتر محورهای بیانیّه گام دوم انقلاب اسلامی است.

این پیشنهاد به معنای بی‌نیازی از مطالعه سایر کتاب‌ها و گفتارها نیست، بلکه در سایر محصولات، رعایت چنین تقدّم و تأخّری را برای درک بهتر مفاهیم، ضروری نمی‌بینیم.

ان شاء الله با کمک شما مخاطبان عزیز

این پیشنهاد به گوش تمام نیروهای جبهه انقلاب اسلامی برسد و مفید واقع شود.